

ज्योतिर्मय

Online Journal of Literature....

साहित्याचे विद्यापीठ

□ पुणे □ वर्ष २ रे □ अंक ३३ वा □ भारतीय सौर दिनांक २० फाल्गुन शके १९४७, बुधवार दि.११ मार्च २०२६ □ पाने ४ □ मूल्य : निशुल्क (खासगी वितरणासाठी)

जागतिक महिलादिन च्या अंकाबद्दल काही भावनिक प्रतिक्रिया त्यांच्या शब्दात...

मनोरमा बोरडे मॅडम :

सर आजचा अंक द्रष्टे काढावी एवढा सुंदर आहे, खूप छान एडीट केले आहे, पहिल्याच पानावरील सर्व लेखिकांचे फोटो बघून तर आनंद झाला!खूप छान धन्यवाद सर खूप खूप आभारी आहोत आम्ही सर्वजणी

स्वप्नागंधा उंबेतकर, मुंबई :

आदरणीय श्री. व्यापारी सर. आजच्या पेपरमधील फोटो, कविता खूपच छान अन्क.

डॉ.मौना श्रीवास्तव, ठाणे :

आदरणीय संजय सर, आजच्या अंकाचे प्रथम पान अत्युत्तम, असा सन्मान आजवर कधीच मिळाला नाही. तुमचे हे सरप्राइज लय भारी. माझ्यासाठी फार महत्वाचे

नीलिमा बोकील पुणे:

संजय सर, इतक्या सगळ्यांच्या साहित्याला मान देऊन छापणं, कमी वेळ पडतो तरी आकर्षक सजावट मांडणी करणं, सातत्याने हे करत राहणं हे आपली साहित्याशी निष्ठा दाखवतं! आपण साहित्यिकांसाठी उत्तम व्यासपीठ बनवले आहे. आपल्याला धन्यवाद आणि शुभेच्छा!

वैशाली महाडिक, सातारा :

आदरणीय सर नमस्कार, आजच्या आपल्या सुप्रसिद्ध ज्योतिर्मय अंकातील खूप छान एक सुखद धक्का आणि अंक ही खूप छान आपले आणि टीमचे मनस्वी खूप खूप आभार आणि मन:पूर्वक धन्यवाद सर

प. पु. योगिराज महाराज डोळे :

जशी महाभारत काळात संजय यांना "दिव्य दृष्टी" होती तशीच आपले संपादक "संजयजी"

यांना योग्य "व्हिजन" आहे म्हणून त्यांनी अंकाचे "मुखपृष्ठ" सजवले आहे.

दत्ता तरलगड्डी, पंढरपूर :

लय भारी काम केलय संपादक महोदय.पहिल्या पानावर सगळ्या लेखणीचा सन्मान..

उज्वला धर्माधिकारी पुणे :

धन्यवाद संजय सर साहित्य शारदेच्या अंगणात लेखणीच्या प्रांतात असलेलं मैत्रांगण सतत बहत राहो.

सीमा गाडेकर :

आदरणीय संजय व्यापारी सर, जागतिक महिला दिनानिमित्त आपण प्रसिद्ध केलेले मुखपृष्ठ आणि आम्हा लेखिकांना दिलेला सन्मान याबद्दल समस्त लेखिकांच्या वतीने मी मन:पूर्वक आभार व्यक्त करते. आपल्या या प्रेरणादायी उपक्रमांमुळे आमच्यासारख्या लेखिकांना नवी ऊर्जा आणि प्रोत्साहन मिळते. आपल्या या आदरपूर्ण सन्मानाबद्दल पुन्हा एकदा मनापासून धन्यवाद.

आपली विश्वासू

सीमा गाडेकर-खंडेलवाल

नागेश अंकुश :

महिला सन्मानाला अर्पण केलेला आपलं आजचा पान अतिशय आवडलं सर्व कर्तबगार आणि ठसकू ठेवणाऱ्या महिलांचे मनापासून हार्दिक अभिनंदन... महिला दिनाच्या सर्वांना खूप खूप शुभेच्छा

संगीता उलवाल, कुरखेडा, गडचिरोली :

खरंच फार आनंद झाला आदरणीय व्यापारी सर जी एवढं सुंदर मुखपृष्ठ बघून हा माझ्या सारख्या सामान्य भगिणीचा सन्मान आहे. जे आपल्या माध्यमातून मिळालं धन्यवाद संपूर्ण टिमचे काल घाईगडबडीत असताना बरोबर बघणे झाले नव्हते. क्षमस्व पण, मुखपृष्ठ फारच सुंदर आहे. सर्व भगिणींना जागतिक महिला दिनानिमित्त हार्दिक शुभेच्छा आणि आदरणीय व्यापारी सरांचे मनपूर्वक आभार

आदरणीय संजय व्यापारी सरांनी आम्हां सर्व भगिणींचा सन्मान केले. मला तर सरांनी पुरस्कार दिले असेच मी म्हणून. गेले काही वर्षात माझ्या अनेक साहित्याला स्थान दिले होते. जसे की, दै.केसरी मध्ये आणि दै.ज्योतिर्मय मध्ये सुध्दा पण, आज मुखपृष्ठावर माझा फोटो आणि सर्व भगिणींचा फोटो बघून फार आनंद झाला. धन्यवाद सर जी पुनश्च एकदा

प्रा.डॉ. सुधीर अग्रवाल, वर्धा :

आदरणीय श्री संजयजी व्यापारी सर सर्वप्रथम आपले अभिनंदन आणि आपणास मनापासून शुभेच्छा!! आपण खूप कल्पक आहात. नवनिर्मितीला, नवविचारांना प्रोत्साहन देणारे आहात, आपल्या या नवकल्पनेतूनच ज्योतिर्मय साहित्य विद्यापीठ या दैनिक वृत्तपत्राची सुरुवात आपण करून आपण नवं लेखक व कवयित्रींना नि:स्वार्थ भावनेने एक दालन उपलब्ध करून दिले. त्यामुळे जेवढे कौतुक करावे तेवढे कमी आहे. लेखकांना प्राधान्य देणाऱ्या वृत्तपत्रांमध्ये प्रामुख्याने केसरी, लोकसत्ता, मराठा, तरुण भारत आणि विविध दिवाळी अंक यांचा समावेश होतो. ही वृत्तपत्रे वैचारिक लेख, ललित लेखन, आणि साहित्यिक योगदानाला (उदा. शब्दोत्सव) व्यासपीठ देतात, ज्यामुळे नवीन व प्रस्थापित लेखकांना प्रोत्साहन मिळते.आता या पठडीत ज्योतिर्मय साहित्याचे विद्यापीठ हे वृत्तपत्र देखील आले आहे. आपण नवोदित लेखक व कवींना वैचारिक व्यासपीठ उपलब्ध करून दिले योश नव्हे तर सामाजिक उत्तरदायित्व जोपासत असताना महिलादिनी महिलांसाठी विशेष अंक काढून आपण महिलांचा सन्मान केला एवढेच नव्हे तर वर्तमानपत्राच्या मुखपृष्ठावर अर्थात दर्शनी भागावर पहिल्या पानावर सर्व नवोदित लेखिकांचा परिचय आपण करून दिला. एखाद्या वर्तमानपत्राच्या मुखपृष्ठावर महिलादिनी सर्व महिला लेखिकांचा दर्शनी भागावर फोटो प्रकाशित करून हे वृत्तपत्र महिलांना समर्पित करण्यात आले. कदाचित वृत्तपत्रसृष्टीत घडलेला हा पहिलाच प्रसंग असेल की ज्यांनी या वृत्तपत्रात लिहिणाऱ्या सर्व लेखिका व कवयित्रींच्या फोटो नावासह दर्शनी भागावर घेऊन स्त्रीत्वाचा सन्मान केला..आपले खूप खूप अभिनंदन

मुसाने राजीव :

संस्कृतना जबरदस्त अग्रतिम सर

सुरेखा शेजवळ सातारा :

आदरणीय संजय व्यापारी सर आपण आम्हा सर्व लेखक भगिनींना आपण जो मानसन्मान दिला पेपरवर आमच्या सर्वांचे फोटो आमची नावे आली. ही महिला दिनाची आपण दिलेली आगळीवेगळी भेट आणि शुभेच्छा आहे. खूप खूप आनंद झाला. आम्ही थोडे फार लिखाणाचं काम करतोय त्यासाठी आपण सर्व येणारे साहित्य पेपर मध्येअत्यंत मेहनतीने बसवून प्रत्येकाला ते पाठवणे हे सर्व काम खरोखरच वाखाणण्या जोगे आहे. आपल्यासारखे संपादक आम्हा स्त्रियांच्या पाठीमागे असाल तर नक्कीच भविष्यात आम्ही आणखीन काही जास्तीत जास्त लिखाणाचा प्रयत्न नक्कीच करू. आपणास मन:पूर्वक धन्यवाद

निकोप, सुसंस्कृत समाज जीवनासाठी वाचन आवश्यक-सुनील हुसे

ग्रंथदिंडी, सांस्कृतिक कार्यक्रम, परिसंवादाने ग्रंथोत्सवाचा शुभारंभ

ज्योतिर्मय साहित्य

जालना - मोबाईल, रिल्सच्या व्यसनाने मुलांपासून वृद्धांपर्यंत अनेक जण मनोरुग्ण होत आहेत. पुस्तकाच्या संगतीने जीवनात रंगत येते. महामानव, मोठी माणसं वाचनामुळेच उंचीवर गेली. विद्यार्थ्यांनी पिढ्या, पाणीपुरी, मोबाईलचा आग्रह न धरता पालकांकडे पुस्तक खरेदीसाठी आग्रह धरावा, वाचनाने जीवनात आनंद येतो. निकोप, सुसंस्कृत समाज जीवनासाठी वाचन आवश्यक आहे. असे प्रतिपादन छत्रपती संभाजीनगरचे सहाय्यक ग्रंथालय संचालक सुनील हुसे यांनी केले.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, ग्रंथालय संचालनालय, जिऱ्हा ग्रंथालय अधिकारी कार्यालयाच्या वतीने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सभागृहात आयोजित दोन दिवसीय जालना ग्रंथोत्सवाचे उद्घाटन मंगळवारी (ता.१०) सहाय्यक ग्रंथालय संचालक सुनील हुसे यांच्या हस्ते झाले. अध्यक्षस्थानी ज्येष्ठ साहित्यिक प्रा.

चंद्रकांत पोतदार हे होते. कवयित्री डॉ. संजीवनी तडेगावकर, चित्रकार श्रीधर अंभोरे, जिऱ्हा ग्रंथालय अधिकारी चंद्रशेखर ठाकूर, जिऱ्हा माहिती कार्यालयाचे मिलिंद विटेकर, जिऱ्हा ग्रंथालय संचाचे अध्यक्ष राजेश ओ. राऊत, जिऱ्हा ग्रंथालय असोसिएशनचे अध्यक्ष डी.बी. देशपांडे, देवीदास जिगे, सतीश जाधव,शंकर पवार, यांची याप्रसंगी प्रमुख उपस्थिती होती.

सुनील हुसे यांनी लेखक, वाचक, प्रकाशक यांना एका ठिकाणी व्यासपीठ मिळावे, नागरिकांनी कुटुंबीयांसह येऊन पुस्तके खरेदी करावीत यासाठी दोन दिवस वाचनाचा जागर शासनाच्या वतीने दरवर्षी घेण्यात येत असतो. असे सांगून वाढदिवस, लग्न समारंभात पुस्तके भेट देण्याचा पण विद्यार्थ्यांनी करावा असे आवाहन हुसे यांनी केले.

अध्यक्षीय समारोपात प्रा. पोतदार यांनी कानाचा मन आणि काळजाशी संबंध असून वाचन, श्रवण, मनन यामुळे जगातलं भलं - बुरं समजण्याचं आकलन होतं. लेखक सभोवताल

मांडतात, वाचनातून एक विचार पुढे येतो, साखळीबद्धपणे वाचकाला माणसापर्यंत आणून सोडतो. मुलांनी थोर माणसांची चरित्र वाचावीत असे त्यांनी सांगितले.

डॉ.संजीवनी तडेगावकर यांनी पुस्तकांनीच आपले आयुष्य सुंदर केलं असून माणूस म्हणून जगण्याची प्रेरणा पुस्तके देत असतात. असे सांगून पैसा कमावतांना छंद सुद्धा जोपासले पाहिजेत. पुस्तकांमुळे जगणं उजळून निघतं असे त्यांनी नमूद केले.

राजेश राऊत यावेळी म्हणाले, मोबाईल पेक्षा डोक्यात साठवलेलं ज्ञान कायम टिकून राहिल. पुस्तकांचे जतन, संवर्धन करण्याची जबाबदारी सर्वांची आहे असे त्यांनी सांगितले.

प्रास्ताविक चंद्रशेखर ठाकूर यांनी वाचनाविषयी जागृती निर्माण व्हावी, स्पर्धा परीक्षांचे मार्गदर्शन मिळावे, साहित्यिक, कवी, ग्रंथविक्रेत्यांना व्यासपीठ उपलब्ध व्हावे याकरिता दोन दिवस ग्रंथोत्सव आयोजित करण्यात आला असून

जबाबदार कोण?

भांडणे

आरडाओरडही

होते.

शाळा सोडली

तर घरोघरी हे दृश्य

आपण बघत

आहोत. सात आठ

वर्षांच्या मुला

मुलींचे स्वतःचे

यूट्यूबला चॅनेल

आहेत. इन्स्टाला

ती स्टोरी शेअर

करतात. दहा ते

बारा वर्षांच्या मुला

मुलींचे तर

व्हाट्सअप व ग्रुप

आहेत. ही मुले

शिक्षकांनाही सर,

मॅडम, तुमचा इन्स्टा

आयडी द्या ना ! असा आग्रह

करतात. पंधरा वर्षांच्या नंतरच्या

मुला मुलींचे तर विचारायलाच

नको! ही मुलं-मुली खूप मोठी,

प्रौढ असल्यासारखी वागतात.

त्यांच्यातला हळुवार, निरागसपणा

हरवून गेलाय. बालपण ही

जीवनातील नितांत सुंदर अवस्था ह्या

पिढीला लाभत नाही. नोकरी

करणारे आई-वडील, बंदिस्त घरे,

मैदानांचा अभाव, सुरक्षेची चिंता,

विभक्त कुटुंब पद्धती, वारे माप

सुखसुविधा या सर्व घटकांमुळे

मुलांचे नीट सांगोपन होत नाही.

यातूनच मुलांच्या भाषेचा विकास

खुंटत चालला आहे, कारण भाषा

शिकण्याची पहिली पायरीच श्रवण

आहे. ही मुले मोबाईलवर बहुतांशी हिंदी कंटेंटच पाहतात. प्री-प्रायमरी शाळांमध्ये अगदी अडीच ते साडेतीन वर्षांपासून मुलांना प्रवेश दिला जातो. इथे त्यांना अप्रशिक्षित, बाल मानसशास्त्रांचा कुठलाही गंध नसलेल्या ब्युटीफूल आणि इंग्रजी बोलणाऱ्या टीचर्स चा सहवास लाभतो. ही मुले इथे हिंदी आणि इंग्रजी ऐकतात आणि इथेच पहिली गडबड त्यांच्या नैसर्गिक भाषा शिकण्याच्या क्रमात होते. अशी किततीरी मराठी भाषिक कुटुंबातील चार ते आठ वयोगटातील मुले फक्त हिंदीच बोलत आहे. एकीकडे शासन स्तरापासून ते सर्वसामान्यांनाही वाटते की मराठी भाषा वाढली, टिकली पाहिजे. पण वरील प्रमाणे

वातावरण असणाऱ्या घरांमध्ये टीव्हीवरील विविध डेली सोप राठोळवाण्या सिरीयल हिंदीतच आहेत. ज्या आमच्या मराठी भाषिक उच्चविद्याविभूषित महिला न चुकता बघतात. घरातील लहान मुलांसोबतचे संवादही, होमवर्क केला नाही का?, टिफिन फिनिश का नाही केला?, प्लेट मधील सगळं फास्ट फिनिश कर बरं ..! असे मराठी हिंदी फ्युजन असलेले

आहेत.

कुठल्याही खाद्यग्रह (रेस्टॉरंट) मध्ये गेल्यानंतर मेनू कार्ड हे इंग्रजीतच असते. आता ज्यांना इंग्रजी येतच नाही त्यांची पंचायत होते ! पण आपल्या अकलेच दिवाळं निघायला नको म्हणून कोणीही मराठीमध्ये मिळणाऱ्या पदार्थाची यादी का नाही ? असा साधा प्रश्न विचारायलाही धजावत नाही. गमतीचा भाग म्हणजे आपणही मराठी, वेटरही मराठी, हॉटेलचा मालकही मराठी, पण बोलतात मात्र हिंदीमध्ये! बरं हा संवादही फार प्रचुर किंवा श्रवणीय असतोच असं नाही तर बऱ्याच वेळा तो हास्यास्पद होऊन जातो. ही निरीक्षणे अपवादामुक्त नाहीत तर प्रत्येकाने अनुभवलेली आहेत. आणि अश्याही

परिस्थितीमध्ये आपण महाराष्ट्रातील सर्व मराठी भाषिक माय मराठीच्या संवर्धनासाठी प्रयत्नशील आहोत ही चांगली गोष्ट आहे .पण तरीही हे प्रयत्न कागदोपत्री, परिसंवाद संमेलने, साहित्य निर्मिती, चर्चासत्रे यापलीकडे जाऊन सर्वसामान्यांच्या मनातून, घराघरातून, प्रत्येक मुखातून जाणीवपूर्वक झाले पाहिजे!

सौ. मनोरमा बोरडे छत्रपती संभाजीनगर

जात्यावरच्या ओव्या.....

मायबाप असता नही लागल कधी उन जसे हरवले दोघं आता विचारत कोण? ||५३६||

मायबापा च्या परीस वाट कोण पाहणार? नको माहेराला जाण नही जीवा करमणार ||५३७||

©® सौ. मनोरमा बोराडे
छत्रपती संभाजी नगर
मो. 70207 33758

मनोपनिषद अर्थात मनाचे श्लोक - भाग ५

ज्योतिर्मय साहित्य

पापसंकल्प आणि सत्यसंकल्प या दोन्ही शब्दात संकल्प हा शब्द अतिशय महत्त्वाचा आहे. संकल्प म्हणजे आपल्याला पुढे जे काही करायचे आहे त्याचा विचार आणि उच्चार मनाशी करणे होय. जेव्हा आपण एखादे धार्मिक कार्य करतो तेव्हा सुरुवातीला गुरुजी आपल्या हातून त्याचा संकल्प सोडतात. म्हणजेच ते कार्य निर्विघ्नपणे पार पडावे आणि त्याचे परिणामस्वरूप फळ आपल्याला मिळावे असा त्यामागील हेतू असतो. नवीन वर्षात किंवा आपल्या वाढदिवसाच्या दिवशी देखील आपण संकल्प करत असतो. विद्यार्थी अभ्यासाचा, उत्तम शरीर प्रकृती कमावण्याचा निश्चय करतात. हे संकल्प साधारणपणे चांगलेच असतात. छत्रपती शिवाजी महाराजांनी स्वराज्याचा संकल्प सोडला होता आणि मग तशी कृती त्यांच्या हातून घडली आणि त्यांच्या संकल्पास मूर्त रूप आले. आधी मनात विचार येतो, त्याप्रमाणे आपल्या जिभवर ते शब्द येतात आणि नंतर त्याप्रमाणे कृती घडते. म्हणजे ऋविचार, उच्चार आणि आचार ही संकल्पमागील त्रिसूत्री आहे. असे म्हणता येईल. मग लौकिक व्यवहारात जर संकल्प एवढा आवश्यक आणि महत्त्वाचा असेल तर मग अध्यात्मात तर हवाच हवा.

पण असे संकल्प करण्यासाठी मनाचा निर्धार लागतो. त्यासाठी वाईट विचारांचा, कुबुद्धीचा त्याग करावा लागतो आणि त्या जागी सद्बिचारांना जाणीवपूर्वक स्थान द्यावे लागते. हे करणे

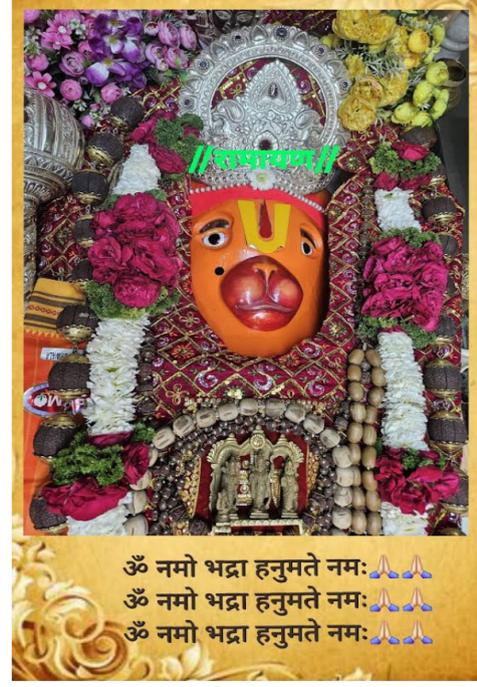
उगवतीचे रंग

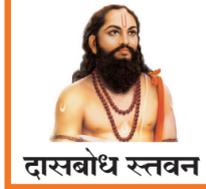
विश्वास देशपांडे
चाळीसगाव
मो. ९४०३७४९३९२

सोपे नाही. त्यासाठी मनावर नियंत्रण ठेवण्याची सवय लावावी लागते. माणसाचे मन हे नेहमी विषयांकडे ओढ घेते. मनाचे विषय, बुद्धीचे विषय आणि इंद्रियांचे विषय माणसाला आकर्षित करत असतात. इथे विषय या शब्दाचा अर्थ वासना (इच्छा) असा घेता येईल. निरनिराळ्या प्रकारच्या वासना आपल्याला आकर्षित करून त्यांच्याकडे ओढत असतात. आपण त्या वासनांना बळी पडतो. म्हणजे आधी विचार येतो, मग आपल्या मुखात तशा गोष्टी येतात आणि नंतर तशी कृती घडते. तसे होऊ नये म्हणून समर्थ आधीच बजावतात की विषयांची कल्पनाच करू नये. एकदा का विषयांची कल्पना म्हणजे त्या विषयांना मनामध्ये स्थान दिले तर त्यांना बळ मिळत जाते आणि मग माणसाची कृती त्याप्रमाणे होते. काम, क्रोध, लोभ, मोह इ. षडविकार आहेत. माणूस विषयाधीन झाला किंवा वासना आणि विकारांना बळी पडला तर समाजामध्ये त्याची छी थू होते, तो माणूस म्हणून घेण्याच्या लायकीचा राहत नाही.

(क्रमशः)

ॐ नमो भद्रा हनुमते नमः
ॐ नमो भद्रा हनुमते नमः
ॐ नमो भद्रा हनुमते नमः

दासबोध स्तवन

उज्वला धर्माधिकारी,
पुणे, मो. ७५८८२ ३५६४६

श्रवणनिरूपण

ज्योतिर्मय साहित्य

दशक ७ समास ९
नमस्कार
कोणत्या कथा ऐकाव्या, कोणते ग्रंथ वाचावेत असा संत्रम पडला असेल तर श्रवणनिरूपण नववा समास अभ्यासा किंवा वाचा.
जे ग्रंथ वाचले असता त्यातील तर्कशुद्धता व अध्यात्म आपल्याला समजते असे ग्रंथ वाचावेत. अगदी खूप जड शब्दांचे ग्रंथ वाचू नयेत. वाचलेले सगळं डोक्यावरून जातं. एक गुपीत सांगते मित्रांनो
आपण लहानपणी शुभंकरोती, परबचे म्हणतो. थोडं समजायला लागल्यावर हरिपाठ मुखोत्गत करतो. त्यानंतर रामरक्षा, इतर वेगवेगळ्या प्रकारची स्तोत्रे म्हणतो. गीता, विष्णू सहस्रनामाचे महत्त्व समजले की ते पाठ करतो. ही जशी अध्यात्म क्षेत्रातली आपली वरवर चढणारी पायरी आहे तशाच पायरीवर चढून आपल्याला एक, एक टप्पा पार करायचा आहे. हे नेहमीच लक्षात ठेवले पाहिजे.
श्रवणभक्ति का करायची मित्रांनो,
या समासात आपण त्याचं उत्तर शोधणार आहोत.
श्रवणभक्तिने आपल्यात अमुलाग्र बदल घडणे आवश्यक असते. आपल्यातल्या तूटी समजू लागतात. मी कुठे कमी पडते हे माझे मला समजू लागते. माझ्यात काय बदल केला तर मी सुखी होईल आनंदी होईल हे समजते. माझं ज्ञानभांडार विपूल होते. बुद्धी सुद्धा असते पण आपली प्रतिभा अखंड जागी राहण्यासाठी श्रवणभक्ति महत्त्वाची आहे.
संतांनी आपले जीवन समर्पित केले असते ते स्वतः चे जीवन कसे व्यतीत केले याचे ग्रंथांमध्ये विशद करतात. ग्रंथांमध्ये सांगितलेले केलेले स्वानुभव कथन केले जातात श्रमाची प्रतिष्ठा, त्यागाची महती समजते. आपल्यातली न्यूनता समजते. (क्रमशः)

नाम-रूपाचा संबंध !

अस्तित्वात येण्यापूर्वी नाम होते, आणि रूप गेल्यानंतर आजही नाम शिल्लक आहे. देशकालाच्या पलीकडे जे कायम टिकते ते सत्य होय. प्रत्यक्ष आकाराला आलेली अनेक रूपे नाहीशी झाली तरी त्यांचे नाव टिकून राहते. म्हणजे नाम हे देशकालाच्या मर्यादेच्या पलीकडे असते; म्हणजे ते रूपापेक्षा जास्त सत्य असते. जे सत्य आहे ते श्रेष्ठ असलेच पाहिजे. तेव्हा नाम घेणे ही गोष्ट मुख्य आहे. ते घेत असताना रूपाचेही ध्यान राहिले तर उत्तमच; पण ते तसे न राहिले, तरी नाम घेत असताना रूपाचे स्मरण सूक्ष्मरूपाने असतेच असते. समजा, एका गृहस्थाच्या घरी राम नावाचा गडी आहे. तो गृहस्थ 'राम राम' असा जप करीत बसला आहे, पण त्याचे लक्ष राम-रूपाकडे नाही, मनात काहीतरी दुसरेच विचार चालू आहेत. अशा वेळी त्याला जर एकदम विचारले की, 'तुम्ही कुणाचे नाव घेत आहात ?' तर अर्थात 'रामाचे', असेच उत्तर तो देईल. हे उत्तर देताना त्याच्या मनात 'दाशरथी राम' हीच व्यक्ती असणार, 'राम गडी' ही व्यक्ती नसणार. याचाच अर्थ असा की, नाम घेत असताना रूपाचे ध्यान सूक्ष्मरूपाने आत जागृत असते. म्हणूनच, रूप ध्यानी घेत नाही म्हणून अडून बसू नये.

नामस्मरण करण्याचा अड्डाहास ठेवावा, त्यात सर्व काही येते. एखाद्या माणसाची आणि आपली ओळख असेल तर पहिल्याने त्याचे रूप पुढे येते आणि नंतर नाम येते. पण आपली त्याची ओळख नसेल, आणि आपण त्याला बघितलेला नसेल, तर त्याचे फक्त नाव येते. आज आपल्याला भगवंताची ओळख नाही, म्हणून त्याचे रूप माहिती नाही; पंतु आपल्याला त्याचे नाम घेता येईल. सध्यासुद्धा, त्याचे नाम घेताना त्याची आठवण आपल्याला होते हा आपला अनुभव आहेच. भगवंताचे रूप तरी निश्चीत कुठे आहे ? एक राम 'काळा' तर एक राम 'गोरा' असतो; एक राम 'लहान' तर एक 'मोठा' असतो; पण सर्व रूपे एका रामाचीच असतात. भगवंत स्वतः अरूप आहे; म्हणून जे रूप आपण त्याला द्यावे तेच त्याचे रूप असते. यासाठी आपण कोणत्याही रूपामध्ये त्याचे ध्यान केले तरी चालते. नामातून अनंत रूपे उत्पन्न होतात आणि अखेर त्यामध्येच ती लीन होतात. म्हणून भगवंताचे नाम श्रेष्ठ आहे. हे त्याचे नाम तुम्ही आवडीने, अखंड घ्या आणि आनंदतात रहा. दानात दान अन्नदान, उपासनेत उपासना सगुणाची उपासना, आणि साधनात साधन नामस्मरण.

श्री क्षेत्र नैमिष्यारण्य भागवत कथा व हरिनाम सप्ताह

भागवत कथाकार :
आदरणीय श्री चैतन्य महाराज देगलूरकर
कथेचे श्रवण करताना धावते संकलन
मधुकर बोरीकर 9403061886

दिवस तिसरा

पुढे.....

धुंडा म.चरित्र, ज्ञानेश्वरी, साधू सुधा, माणकोजी चरित्र या ग्रंथांचे प्रकाशन आपण कोण करणार? हे ग्रंथ स्वयं प्रकाशित आहेत. आपल्या मनाची कवाडे उघडली की बाहेर तेजस्वी सूर्य प्रकाशित आहेच.

साधूसुधा हा ग्रंथ केवळ परंपरेतील व्यक्तीनीच वाचावा असे नसून तो सर्वांनी विकत घ्यावा, वाचवा, नित्य वाचावा. हा ग्रंथ तुम्हाला तुमच्या पुढच्या पिढीला आध्यात्मिक होण्यास प्रेरित करील. असा एखादा पुत्र सखील निपजला तर त्याच्यामुळे तुमचाही उद्धार होईल.
श्रीमद भागवत हा एक अलौकिक ग्रंथ आहे. माणसाने कसे वागावे व कसे वागू नये हे हा ग्रंथ शिकवितो. भागवतांनी आपल्याला सगळाच विचार बोलून दाखविला आहे. आपल्या जीवनाच्या सगळ्याच गोष्टी आपल्याला सांगितल्या आहेत. अध्यात्माचे सूत्र केवळ आत्मकल्याणा पुरते मर्यादित नाही. आत्म कल्याण होणे हा दोष ठरत नाही. पण तो स्वार्थी विचार आहे. मला ज्ञान होते, मला समाधी लागते यावरून माझे पारमार्थिक असणे ठरत नाही, तर मला झालेले ज्ञान जगाला दिले पाहिजे. ज्ञानोबा तुकोबांना मिळालेले ज्ञान त्यांनी सर्वांना वाटले नसते तर वारी एवढी समृद्ध झालीच नसती. शहाणे करून सोडावे सकळ जन...
आपण करतो ती भक्ती इतरांना देता आली पाहिजे. आपल्यापुरते मिळविणे हा प्रपंच आहे. तर ते इतरांना वाटणे हा परमार्थ आहे. मी सुखी इतक्या पुरता विचार आपण करतो. भागवत आपल्याला चरित्रातून, कथेतून दृष्टांतातून शिकविते. भागवतांचे महत्त्व काय हे कळावे म्हणून भागवतांचे महात्म्य आले होते. क्रमशः.....

श्री ब्रह्मचैतन्य गोंदवलेकर महाराज

ज्योतिर्मय साहित्य

नाम घेत असताना रूपाचे ध्यान आवश्यक आहे का ? वास्तविक, नाम आणि रूप ही भिन्न नाहीतच. पण नाम हे रूपाच्या आधीही असते आणि नंतरही उरते. नाम रूपाला व्यापून असते. राम जन्माला येण्यापूर्वी वाल्मीकींनी रामायण लिहिले, आणि रामाने मागाहून जन्म घेऊन त्यात वर्णन केल्याप्रमाणे आचरण करून दाखविले. म्हणजे रूप

आरोग्य संजीवनी

दह्याचा घरगुती सोपा उपाय

ज्योतिर्मय साहित्य

यावर औषधं घेण्यापेक्षा, एक नैसर्गिक, घरगुती उपाय खूप उपयोगी पडतो तो म्हणजे * "दही आणि ओवा" * यांचा संगम. हे दोन घटक पचनासाठी चरदान मानले जातात. दही पोटाचा नैसर्गिक मित्र दही हे आपल्या भारतीय आहारामध्ये एक जुने आणि अतिशय उपयुक्त अन्न आहे. घरच्या घरी बनवलेलं दही शरीराला थंडावा देतं, आम्लपित्त कमी करतं आणि पचनशक्ती वाढवतं. दह्यात प्रोबायोटिक्स असतात हे आपल्या पोटातील "चांगले जिवाणू" आहेत, जे आतड्यांचे आरोग्य सुधारतात. नियमित दही खाल्ल्याने पोटातील सूज कमी होते, पचन सुधारते, आम्लपित्त आणि गॅस कमी होते, शरीरातील उष्णता संतुलित राहते, ओवा छोटा पण जबरदस्त उपाय ओव्याला आपल्याकडे "पोटाचा राखणदार" असं म्हणतात. यातील "थायमॉल" नावाचं तत्व पचनाला मदत करतं, गॅस, पोटदुखी आणि मळमळ कमी करतं. ओवा शरीरातील टॉक्सिन्स बाहेर काढायला मदत करतो आणि पोटातील अन्न नीट पचवतो. दही + ओवा एकत्र घेतल्याने होणारे फायदे

जेव्हा तुम्ही या दोन गोष्टी एकत्र करता, तेव्हा ते पोटासाठी एक नैसर्गिक औषध बनतं. शौचास कडकपणा कमी होतो पोटातील जडपणा आणि फुगवटा नाहीसा होतो पचन सुधारून शरीर हलकं वाटतं रोज सकाळी पोट व्यवस्थित साफ होण्यास मदत होते आम्लपित्त आणि उलट्या होण्याची प्रवृत्ती कमी होते कसं घ्यायचं? (वापरण्याची पद्धत) दररोज दुपारी जेवणानंतर, घरगुती बनवलेल्या दह्याची १ वाटी घ्या त्यात पाव चमचा ओवा (थोडा कुटून) मिसळा थोडंसं मीठ टाकलं तरी चालेल (एचिचक) नीट ढवळून खा

संकलन -
डॉ. प्रमोद ढेरे (निसर्ग उपचार तज्ञ)
पिंपरी-चिंचवड, पुणे.
आरोग्यविषयक व्याख्याते व लेखक
संपर्क - ९२ ७१ ६६९ ६६९

हे रोज केल्याने पोटातील समस्या हळूहळू कमी होतील. ज्यांना रोज सकाळी पोट नीट साफ होत नाही, त्यांनी हा उपाय ७ दिवस नियमित केला तरी फरक जाणवेल.

काही लक्षात ठेवण्यासारखं दही नेहमी घरचं आणि ताजं असावं, रात्री झोपण्यापूर्वी दही खाऊ नका, पावसाळ्यात किंवा थंडीमध्ये दही घेताना थोडं सुकं ओवा पावडर मिसळा, जास्त प्रमाणात आलं टाकू नका फक्त पाव चमचा पुरेसा आहे. हा उपाय कोणासाठी उपयोगी? हा उपाय खालील लोकांसाठी विशेषतः फायदेशीर आहे ज्यांना रोज पोट साफ होत नाही, ज्यांना गॅस, आम्लपित्त, ढेकर किंवा फुगवटा जाणवतो. ज्यांना वारंवार पोटदुखी किंवा पोट भरल्यासारखं वाटतं

जे लहान मुलं किंवा वयोवृद्ध लोक आहेत आणि औषधं घ्यायला इच्छुक नाहीत. शेवटी... आरोग्य टिकवण्यासाठी फार मोठ्या औषधांची गरज नसते. आपल्या घरातच असे अनेक सोपे आणि नैसर्गिक उपाय आहेत, जे दररोज थोडी काळजी घेतल्याने आपल्याला निरोगी ठेवू शकतात. दररोज दही आणि ओवा घेण्याची ही छोटीशी सवय ठेवा आणि बघा, पोट हलकं, मन प्रसन्न आणि आरोग्य उजळून निघेल !!

आजची स्त्री सर्वच क्षेत्रात अव्वल महिला दिनी मान्यवरांचे प्रतिपादन

प्रेरणा महाविद्यालयात नारीशक्ती सन्मान

ज्योतिर्मय साहित्य

गडचिरोली : युग चेतना ग्रामविकास बहुउद्देशीय संस्थेद्वारा संचालित कवी कुलगुरु कालिदास विश्वविद्यालयाशी संलग्नित स्थानिक प्रेरणा प्रशासकीय सेवा महाविद्यालयात जागतिक महिला दिनानिमित्ताने नारीपर्व :स्त्री शक्तीचा सन्मान २०२६ कार्यक्रमाचे मोठे उत्साहात आयोजन करण्यात आले.याप्रसंगी आयोजित कार्यक्रमात मान्यवरांनी स्त्री शक्तीच्या बदलत्या स्वरूपावर आणि त्यांच्या कर्तृत्वावर मान्यवरांनी प्रकाश टाकला. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्रेरणा महाविद्यालयाचे व्यवस्थापन समिती अध्यक्ष मा. नामदेवराव ठेंगणे सर होते. माजी नगराध्यक्ष विजयालक्ष्मीताई अरविंद डोहे, सौ.राधिकाताई संजय मेंढी, सौ.इंदुताई ठेंगणे, प्रा. अरविंद मुसणे, प्रा. खुबाळकर, प्रा. छाया गायकवाड उपस्थित होते. मान्यवरांच्या हस्ते दीप प्रज्वलन करून कार्यक्रमाची सुरुवात करण्यात आली. महाविद्यालयातील विद्यार्थिनी प्रणिता डवरे व संचालने स्वागत गीत सादर केले. प्रमुख अतिथी सत्कारपूर्वी विजयालक्ष्मीताई डोहे यांनी स्त्रीयांच्या गतकालीन दयनीयतेचा विचार मांडताना आपल्या भाषणात जुन्या आणि आधुनिक काळातील स्त्रियांची तुलना केली. "आजच्या काळातील स्त्री शिक्षणामुळे स्वावलंबी बनत

आत्मनिर्भरतेने वाटचाल करीत असल्याने कोणत्याही क्षेत्रात मागे नसून ती प्रत्येक ठिकाणी अव्वल दर्जा प्राप्त करत असल्याचे प्रतिपादन त्यांनी केले. मा. इंदुताई ठेंगणे यांनी वास्तव परिस्थिती ला न घाबरता निभय बनत जिद्दीने आपले कुटुंब, समाज राष्ट्रहितात जोपासत मोलाची भूमिका बटविण्याचा सल्ला दिला. मा. राधिकाताई मेंढी यांनी आजकालच्या मुलींना विविध क्षेत्र खुणावत आहेत. प्रत्येक क्षेत्रात करिअर करण्यासाठी अभ्यास, सातत्य

आणि परिश्रम महत्त्वाचे आहे. त्यामुळे मुलींनी कष्ट करायला लाजायचं नाही तर मेहनतीने आपलं नाव उज्वल करायचं, असे मार्गदर्शन केले.प्रा.अरविंद मुसणे यांनी स्त्रियांना समाजात मिळणाऱ्या समानतेच्या वागणुकीवर आपले विचार व्यक्त केले. अध्यक्षीय भाषणात मा. नामदेवराव ठेंगणे सर म्हणाले की, "आजची स्त्री ही केवळ चूल आणि मुल यापर्यंत मर्यादित राहिली नसून, ती पी.एस.आय, जिल्हाधिकारी, आयुक्त, पायलट, खेळाडू ते सर्वच

क्षेत्रात उत्तुंग भरारी घेत महत्त्वपूर्ण कामगिरी बजावत राष्ट्रपती पदापर्यंत पोहोचली आहे. मात्र ग्रामीण भागातील मुलींमध्ये अजूनही प्रचंड न्यूनगंड आहे. मुलींनी न्यूनगंड बाजूला सारत आत्मविश्वासाने ध्येयाकडे वाटचाल करण्याविषयी मार्गदर्शन मा. नामदेवराव ठेंगणे सर यांनी केले. नारी पर्व : स्त्री शक्तीचा सन्मान अंतर्गत महाविद्यालयाच्या वतीने शाल व स्मृतीचिन्ह देऊन समाजकारण व राजकारणात उल्लेखनीय कार्य करणाऱ्या समाजसेविका माजी नगराध्यक्ष मा.विजयालक्ष्मी अरविंद डोहे, उत्तम संस्कार व शिस्तीने मुलांचे आयुष्य घडविणाऱ्या आदर्श माता मा.इंदुताई नामदेवराव ठेंगणे, घर, संसार सांभाळत समाजकारणात सक्रिय मा.राधिकाताई संजय मेंढी या राजकारण, समाजकारण व उत्तम संस्कार करणाऱ्या यशस्वी स्त्री शक्तीचा मान्यवरांच्या शुभहस्ते सन्मान करण्यात आला. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा. दुर्गावती खुबाळकर यांनी केले. संचालन जयश्री केळकर हिने तर आभार प्रणिता डवरे हिने मानले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी महाविद्यालयातील प्रा.अंजना पवार, प्रा.क्रांती कासले, प्रा.वरकड व सर्व प्राध्यापक व श्री.शश ताकसांडे, अर्चना मुत्यलवार, गणेश कोटनके कर्मचाऱ्यांनी सहकार्य केले.

पंजाबी उपीट

ज्योतिर्मय साहित्य

(मागील अंकावरून) या घटनेतून माझ्या आईपणाच्या भावविश्वाचं दर्शन घडतं. माझ्यासाठी हा फक्त कृष्णाच्या खाण्याचा प्रसंग नाही, तर माझ्या आणि त्याच्या नात्यातील प्रेम, जिज्ञासाचाच ते प्रतिबिंब आहे. माझा कृष्णा जेव्हा आवडीने जेवतो, प्रत्येक पदार्थाचा आनंद घेतो आणि जेवण झाल्यावर "आई, जेवण छान होतं" असे म्हणतो, तेव्हा मला माझ्या कडांचं खरं चीज झाल्याचं समाधान मिळतं. आई म्हणून स्वयंपाक करताना मी जे प्रेम, काळजी आणि आपुलकी त्यात घालते, त्याची पावती मला अशा साध्या शब्दांतून मिळते. त्यामुळे स्वयंपाक माझ्यासाठी फक्त घरकाम नसून, ते माझं त्याच्यावरचं प्रेम व्यक्त करण्याचं माध्यम झालंय. त्याच्या खाण्याच्या सवयीतून त्याचा निरागस स्वभाव दिसतो. त्याला जवळजवळ सगळे पदार्थ आवडतात, अगदी साध्या

भाज्यांपासून ते पारंपरिक पदार्थांपर्यंत. याचा मला आनंद वाटतो, कारण आजच्या काळात मुलांमध्ये

चोखंदळपणा जास्त दिसतो आणि जंकफूड, फास्ट फूड खाण्याकडे कल अधिक आहे मुलांचा. पण तो जेव्हा ताटात सगळे पदार्थ असावेत असा हट्ट करतो, तेव्हा मला वाटतं की त्याला अन्नाबद्दल आदर आहे. त्याचा "खाबूशाय" स्वभाव मला अनेकदा स्वयंपाक करण्यासाठी प्रेरणा देतो. "पंजाबी उपीट"चा प्रसंग माझ्यासाठी खूप गमतीदार आणि भावनिक आहे. हा हट्ट म्हणजे फक्त नवीन पदार्थ खाण्याची इच्छा नाही, तर माझ्याकडून काहीतरी खास मिळवण्याचा त्याचा प्रयत्न आहे, असंच मला वाटतं. आम्हा दोघांतला मोकळा संवाद, जीवनाचा आणि जेवणाचा आनंद घेणारा त्याचा स्वभाव यातून अधोरेखित होतो. उपीटावर केलेल्या प्रयोगाबद्दल मीच सांशक होते म्हणूनच तशी अट घातली होती. पण दुसरी बाजू अशी की त्यावेळी जर तो प्रयोग अयशस्वी झाला असता तर उपीट वाया गेलं असतं. हे

टाळण्यासाठी आणि आपल्या हट्टाची जबाबदारीही आपणच घ्यायला हवी, याची जाणीव त्याला करून देण्यासाठी हे मला गरजेचं वाटलं. या लेखनातून माझ्या आठवणीही व्यक्त झाल्या आहेत. आजीनं सांगितलेल्या गोष्टी, घरगुती पदार्थ आणि कुटुंबातील संस्कार यांचा प्रभाव माझ्या आयुष्यावर नक्कीच आहे. म्हणूनच स्वयंपाकघर माझ्यासाठी केवळ कामाची जागा नसून प्रयोगाचं, आठवणीचं ते ठिकाण आहे. एकूणच हा किस्सा प्रेम, काळजी, थोडा विनोद आणि जीवनानुभव यांचं सुंदर मिश्रण आहे. माझ्या मुलाच्या छोट्या छोट्या गोष्टींमध्ये मला माझ्या आयुष्याचा आनंद सापडतो, तसाच तो प्रत्येक आईला सापडत असतोच. आईपण म्हणजे केवळ जबाबदारी नसून प्रेम, आनंद आणि समाधान यांचा सुंदर प्रवास आहे, याची जाणीव या अनुभवातून अधिक दृढ होते., हेच या लेखनातून मला सांगायचंय.

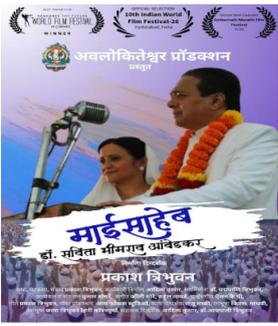

सौ. सविता कारंजकर, सातारा

माईसाहेब डॉ. सविता भीमराव आंबेडकर चित्रपटाला इंडियन वर्ल्ड फिल्म फेस्टिव्हलमध्ये विशेष पुरस्कार

ज्योतिर्मय साहित्य

छत्रपती संभाजीनगर - अवलोकितेश्वर प्रॉडक्शन्स निर्मित माईसाहेब डॉ. सविता भीमराव आंबेडकर या चित्रपटाला हैदराबाद येथे संपन्न झालेल्या १० व्या इंडियन वर्ल्ड फिल्म फेस्टिव्हल २०२६ मध्ये ऑनरेबल ज्युरी मेशन हा विशेष पुरस्कार मिळाला आहे. देश-विदेशांतील अनेक चित्रपटांनी या महोत्सवात सहभाग नोंदवला होता. प्रकाश त्रिभुवन दिग्दर्शित व निर्मित हा चरित्रपट डॉ. सविता भीमराव आंबेडकर यांच्या जीवनकार्यावर आधारित असून, त्यांच्या सामाजिक योगदानाचा सखोल वेध घेण्यात आला आहे. सहाय्यक दिग्दर्शक आदित्य कुमार आहेत.

हैदराबाद येथील महोत्सवात चित्रपटाचे स्क्रीनिंग देखील करण्यात आले होते. या प्रदर्शनाला प्रेक्षकांकडून भरभरून प्रतिसाद मिळाला. दिग्दर्शकांनी आपल्या चित्रपटामागील भूमिका मांडून प्रेक्षकांच्या विविध प्रश्नांना समर्पक उत्तरे दिली. या चित्रपटाला यापूर्वीही अनेक मानाचे सन्मान प्राप्त झाले आहेत. कान्स वर्ल्ड फिल्म

फेस्टिव्हलमध्ये सर्वोत्कृष्ट भारतीय चित्रपट हा पुरस्कार, अंबरनाथ इंटरनॅशनल फिल्म फेस्टिव्हलमध्ये उत्कृष्ट वेशभूषा पुरस्कार (छाया त्रिभुवन) तसेच इतर महोत्सवांमध्येही चित्रपटाचा गौरव करण्यात आलेला आहे.

मूल मराठी लेखिका - उज्वला केळकर हिन्दी अनुवादिका - डॉ. मीना श्रीवास्तव

स्मृति का उत्तरीय

आगे..... जीवनचक्र चलता रहा। स्मृतियों का उत्तरीय बुनने का कार्य भी जारी रहा। उसकी यादें अब मन के अंदर ही अंदर दबती चली गई, इतनी अंदर कि, मन की सबसे गहन गहराई तक पहुँच गई। लेकिन जब भी कभी नीला आसमान भर आता है, तब उसकी आँखें याद आ जाती हैं। जब कभी एकाध बार चित्र प्रदर्शनी देखने जाती हूँ, तब उसकी याद आ जाती है और उस समय मेरे मन में उठे सवाल फिर एक बार उमड़ पड़ते हैं। कभी-कभी अपनी भावनाओं को व्यक्त न कर पाने के कारण अपराध बोध से ग्रस्त हो जाती हूँ, तो कभी मेरे मन में ऐसी भावनाएं निर्माण ही क्यों हुईं, यह सोचकर अपने आप को अपराधी के कटघरे में खड़े करना चाहती हूँ। स्मृतियों का यह उत्तरीय बुनते बुनते मैं अचानक स्तब्ध हो जाती हूँ। कितनी ही पुरानी यादों के कितने धागे मेरे हाथ में आ रहे हैं। बरसों पहले के, पिछले साल के, पिछले कुछ महीनों के, पिछले हफ्ते के, परसों के, कल के... धागे ही धागे... मैं एक उत्तरीय बुन रही हूँ... एक उत्तरीय बुनती चली जा रही हूँ।

■ समाप्त ■

डॉ. मीना श्रीवास्तव वर्तमान वास्तव्य : सी २ ट्यूलिय, ६०४, रुणवाल गार्डन सिटी, बालकुम, कोलशेत रोड, बालकुम नाका, ठाणे (पश्चिम), महाराष्ट्र, पिनकोड - ४००६०८. संपर्क-भ्रमणध्वनि-९९२०१६७२११ ई मेल- drmeenashrivastava21@gmail.com

भावपूर्ण आदरांजली...

आदरणीय श्री. श्रीकांत मोरेश्वर रानडे सर यांच्या काल रात्री झालेल्या दुःखद निधनाची बातमी समजून मन अत्यंत व्यथित झाले. समाजकार्य, सांस्कृतिक उपक्रम आणि माणुसकीची नाळ जपणारे व्यक्तिमत्त्व म्हणून त्यांनी आयुष्यभर उल्लेखनीय कार्य केले. त्यांच्या शांत, संयमी आणि सेवाभावी स्वभावामुळे अनेकांच्या जीवनाला त्यांनी स्पर्श केला. त्यांच्या जाण्याने समाजातील एक संवेदनशील, विचारवंत आणि मार्गदर्शक व्यक्तिमत्त्व आपण गमावले आहे. कलाकारांसाठी अत्यंत उपयुक्त ठरलेले त्यांचे "आवाज साधनेचे रहस्य" हे पुस्तक त्यांची आठवण कायम जिवंत ठेवत राहील. त्यांच्या कार्याच्या आठवणी आणि विचार पुढील पिढ्यांना प्रेरणा देत राहतील, याची खात्री आहे... ईश्वर त्यांच्या आत्म्यास शांती देवो आणि कुटुंबीयांना हा दुःखद प्रसंग सहन करण्याची शक्ती देवो... सुप्रसिद्ध चित्रपट व नाटक निर्माते आणि माझे मित्र सचिन पारेकर यांचे रानडे सर हे सासरे होते... भावपूर्ण श्रद्धांजली...

- सतीश इंदोपूरकर

डॉ. दुधभाते नेत्रालय आणि रेटिना सेंटर

तर्फे **सर्व लाडक्या बहिणींसाठी मोफत नेत्र लॅसिक तपासणी**

स्पष्ट दृष्टी... चष्मापासून मुक्ती...

कालावधी

०१ मार्च ते ३१ मार्च २०२६

नोंदणीसाठी संपर्क

९ माणिक वाग, सिंगड रोड, पुणे | ०२०- 24351535 / 74980 79406

ऑनलाईन औषधोपचार

आता सर्वकाही झट्टे आहे ऑनलाईन मा आजारपणात पण परवरल्या औषधोपचार घ्या. हुद्देही जाण्याची गरज नाही. केवळ ५ पेस वाचवा 100 % कार्याची इजाब, गुणवत्ता, शारीरिक कष्टात, कष्टात गोष्टी कोणताही सांगाण्यास काज वाटते अशा वेळेस फक्त फोव्हर सूची तुमचा आजार यांगू शकता व त्यावर आधुनिक पद्धतीने हमाखावत उपचार केता जाईल. पोस्टाने औषध पाठविल्या जातील, प्रसिद्ध आयुर्वेदाचार्य डॉ. शेख ए.एच. ३७ वर्षांचा अनुभव, 200 पेसा अणिक पुरस्कार प्राप्त, 2 लाखोपेसा अधिक विविध शैक्षणिक समस्परसत्त रणणार वयाही उपचार, आतापर्यंत ५ ऑनररी डॉक्टरेटच्या पदव्या देऊन विविध संस्थानी त्यांना सन्मानित केलेने आहे. त्यांच्या या कार्याची नोंद लंडन बूक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड, औषधिक बूक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड, एशियन बूक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड, हुज-हु-हुन एशिया रेकॉर्ड्स मध्ये विक्रमी नोंद झालेली आहे. सेक्स विषयक कोणताही प्रॉब्लेम असो फक्त एकदा फोन करा व मार्गदर्शन घ्या. व तुमचे प्रश्न सोडवा.

Dr Shaikh A H - 98606 99906

सर्व समाज व महिलांच महिलांचे तारणहार !

ज्योतिर्मय साहित्य
जागतिक महिला दिनानिमित्त सर्व महिलांना खूप हार्दिक शुभेच्छा !

दरवर्षीच जगात जागतिक महिलादिन साजरा केला जातो. जागतिक महिलादिन हा महिलांच्या स्वातंत्र्य, कार्यकर्तृत्वाचा, सन्मानाचा दिवस म्हणून साजरा केला जातो. यादिवशी कर्तृत्ववान महिलांचा पुरस्कार देवून सन्मान केला जातो. मग, त्या गरीब असोत की, श्रीमंत त्यांच्या कठीण परिस्थितीतही त्यांनी धैर्यनि संसारत, व्यवसायात, नोकरीत दाखविलेल्या कार्यकर्तृत्वासाठी व सामाजिक सेवाभावी वृत्तीने निस्वार्थपणे केलेल्या सत्कार्यात तसेच, ज्या महिलांनी स्वतःचा जीव धोक्यात घालून दूस्-यांचे प्राण वाचविल्याबद्दल, तसेच, तनमनधनाने सामाजिक कार्यात समरस होवून उत्कृष्ट सामाजिक कार्य करणाऱ्या महिलांचा सन्मान यादिवशी केला जातो. जसे, पुरुष ज्या त्या क्षेत्रात कार्यकर्तृत्ववान असतात. तसंच, काही महिलाही कार्यकर्तृत्ववान असतात. महिलांची ही एक बाजू झाली. परंतु, महिलांची दुसरी बाजूही आहे. तीही बघितली पाहिजे. मुख्य म्हणजे असे की, ती बाजू फक्त महिलांनीच सांभाळली पाहिजे. कारण, ते त्यांच्याच हातात असत. महिलांनीच महिलांना आधार दिला पाहिजे.

एका महिलेने दूस्-या महिलेला समजून घेतलं पाहिजे. सांभाळून घेतलं पाहिजे. एकमेकींच्या चूकांना माफ केलं पाहिजे. म्हणजे, संसारातील अवघ्या कुटुंबाचं जीवन सुखकर, आनंदमयी असं होतं आणि हे काम फक्त महिलाच करू शकतात. कारण, पुरुषांनी जर यात लक्ष घातलं तर ते वादाचं कारण होतं. म्हणून संपूर्ण कुटुंबाच्या स्वास्थ्यासाठी महिलांनीच महिलांना समजून घेणं अत्यंत आवश्यक आहे. महिलादिनाच्या निमित्ताने हेही तितकंच खरं आणि आवश्यक आहे. तरच, ख-या अर्थाने महिलादिनाचं महत्त्व व उद्दिष्ट साध्य होऊ शकेल.

सध्याच्या एकविसाव्या शतकात शासनाने ब-याच क्षेत्रात महिलांना प्राधान्याने समाविष्ट करून घेतलं आहे. तसेच, त्यांना त्या त्या क्षेत्रात विशेष अधिकार सुध्दा दिले आहेत. याशिवाय, कौटुंबिक स्तरावर सुध्दा पुरुषांनीही त्यांना नोकरी, व्यवसायात स्वातंत्र्य दिले आहे. म्हणून, महिलांनीच महिलांना सांभाळून घेतलं, समजून घेतलं तर कुटुंबाचं, तसंच, समाजाचं पर्यायाने देशाचं स्वास्थ्य, शांतता, एकता, अखंडता समृद्ध व सामर्थ्याने राहिल.

दरवर्षीच साज-या होणा-या महिलादिनाच्या निमित्ताने कार्यकर्तृत्वाचा महिलांचा म्हणून उच्चभ्रू स्तरातील, विविध

उद्योगातील उद्योगपती, खाजगी क्षेत्रात उच्च पदांवर काम करणा-या डॉक्टर, संगणकीय क्षेत्रात काम करणाऱ्या सर्व क्षेत्रातील अभियंता महिलांना त्यांच्या उत्कृष्ट कार्याबद्दल, योगदानाबद्दल त्यांना महिलादिनी खास पुरस्कार देवून सन्मानित करण्यात येते. पण, सर्वसामान्य महिला आणि तळागाळातील महिला यांचा विचार फारच कमी प्रमाणात केला जातो. त्यांना योग्य तो वाव व न्याय दिला जात नाही असेच सध्याचे चित्रआहे.

त्या महिलाही उत्कृष्ट सामाजिक कार्य करीत असतात. सध्याच्या शेतकरी स्त्रियांना शेतामध्ये सर्व पिके घेता येण्यासाठी वेळच्यावेळी योग्य ते कसदार बियाणे उपलब्ध करून दिले जात नाही. ब-याचवेळा दुकानातून बोगस बियाणांचे वाटपही झाल्याचे टि.व्ही. वरील तसेच, वर्तमानपत्रातील बातम्यांवरून दिसून आले आहे. पूरहा त्यांना चांगल्या

बियाण्यांसाठी पैसे मिळण्यासाठी कर्ज घ्यावे लागते. त्यातही शेतात पीक काढणीस आले असताना अवकाळी पावसामुळे हातचे आलेले पीक सारे पावसात वाहून जाते. त्यामुळे, सी शेतक-यांच्या डोक्यावर कर्जाचा डोंगर वाढत जातो. त्यातही, नुकसान भरपाईसाठी सरकारी यंत्रणांकडून लवकर पंचनाम्याची कार्यवाही होत नाही. त्यामुळे, निराश होवून, कित्येक स्त्री शेतक-यांच्या पतीने आत्महत्या केल्या आहेत.

हे टि.व्हीवरील व वर्तमानपत्रातील बातम्यांवरून वारंवार निदर्शनास आले आहे. त्याकरिता, शासनाने अशा गरीब अल्पभूधारक स्त्री शेतकरी यांना जातपात न पाहता आर्थिकदृष्ट्या अत्यंत गरीब असलेल्यांना खते, बि, बियाणांचे व इतर आवश्यक सामग्रीचे अत्यंत कमी दरात वाटप केल्यास त्यांचे

जीवन जगण्यास त्यांना संसारत मदत होईल. दुसरी महत्वाची बाब अशी की, गेल्या शतकाच्या शेवटच्या तीन दशकांपासून महिलांच्या सक्षमीकरणाने स्वातंत्र्यात हळूहळू वाढ होण्यास सुरुवात झाली. आणि २१व्या शतकात महिलानी पुरुषांच्या बरोबरीने अनेक क्षेत्रांच्या आघाडीवर उत्तम रितीने काम केले आहे आणि करीत आहेत. ही महिलांच्यादृष्टीने अभिनंदनाची व गौरवाची बाब आहे. तसेच, शालेय व कॉलेजमधील मुलींनी महिलांनी समाजातील इतर व्यक्तींच्या नजरा उतेजित होणार नाहीत, यांची दक्षता घेवून त्याप्रमाणे त्यांचे ड्रेस व वस्त्रे परिधान केल्यास त्यांच्या व सर्व

समाजाच्या स्वास्थ्यासाठी अधिक हितकारक होईल. महिलांना त्यांचे कार्य चांगल्याप्रकारे करता यावे, तसेच, त्यांना प्रोत्साहन मिळावे यासाठी, दरवर्षी जगात महिलादिन साजरा केला जातो. तसेच, दरवर्षी कर्तबगार महिलांचा सन्मान केला जातो. ही अत्यंत छान बाब आहे. परंतु, इथे लक्षात घेण्याजोगी अत्यंत

महत्वाची गोष्ट अशी की, नुसता महिलादिन साजरा करण्याने महिलांचे सर्व प्रश्न सुटतात का! त्यांना न्याय मिळतो का! त्यांना योग्य ती सुरक्षा मिळते का! हे पाहणे आणि लक्षात घेऊन त्याबाबतच्या गोष्टींची अंमलबजावणी करणे अत्यावश्यक आहे. परंतु, दैनिक वर्तमानपत्राच्या आणि टि.व्ही. चॅनेलच्या बातम्यावरून तरी तसे दिसून येत नाही. त्यासाठी सर्व स्तरावरून जसे,

सामाजिक, शैक्षणिक, धार्मिक आणि आर्थिक स्तरावरून सर्व महिलांचं संरक्षण आणि त्यांचा विकास झाला पाहिजे. तसेच, त्यांना त्यांच्या मनासारखं सात्विकतेने जगण्याचं स्वातंत्र्य मिळालं पाहिजे. तसेच, महिलांनीही महिलांना समजून

घेतलं पाहिजे, सांभाळून घेतलं पाहिजे. मग त्या कोणत्याही क्षेत्रातील महिला असोत. पण, तसं दिसून येत नाही. काही बाबतीत महिलाच महिलांना त्रास देतात, कृकृत्य करण्यासही मागे पूढे पाहात नाहीत. प्रत्येक शतकातील इतिहास जरी हेच सांगत असला तरी या शतकातील महिलांनी

हा असा इतिहास बदलला पाहिजे. गरीब मध्यमवर्गीय अथवा श्रीमंत महिला असोत त्यांनी सुध्दा गरीब, श्रीमंत असा भेदभाव न ठेवता एकमेकींना सांभाळून घेतलं पाहिजे. पण तसं दिसून येत नाही. सर्व स्तरातील लोकांनी आणि महिलांनी गरीब श्रीमंत असा भेदभाव न ठेवता एकमेकींना तसेच, आपापसात सर्वांना मदत केल्यास तसेच, सर्व समाजातील लोकांनी उच्चनिचतेचा भाव मनात न आणता सर्वच स्तरातील महिलांना आर्थिक, शैक्षणिक, सामाजिक, वैद्यकीय व संरक्षणात्मक अशा स्वरूपाची खात्रीची मदत निस्वार्थपणे करणे आवश्यक आहे. आर्थिक मदत गरजू महिला सुलभ हप्त्यांत परत देऊ शकतील. विशेष म्हणजे गुंडांकडून व गुन्हेगारांकडून महिलांवर होणाऱ्या अत्याचार, बलात्कार या प्रकरणात तसेच, हुंडाबळी प्रकरणात शासनामार्फत आदेशानुसार संबंधित यंत्रणांमार्फत वेळेत चौकशी होऊन संबंधित यंत्रणांमार्फत दोषी असणा-या व्यक्तीवर, म्हणजे त्या गुन्हेगार आरोपींवर लवकरात लवकर कार्यवाही करून त्यांना अत्यंत कडक शिक्षा देण्यात यावी तरच, ख-या अर्थाने महिलांना सुरक्षितता व न्याय मिळेल. तरच ख-या अर्थाने महिलादिन साजरा करण्याचं महत्त्व वृध्दींगत होईल. जय हिंद! जय महाराष्ट्र!

जय महिलादिन !

मधुकर निलेगावकर, पुणे

आनंददायी जीवनाला आनंदी बनवणारे सत्यविजय तात्या

ज्योतिर्मय साहित्य
मानव संस्कृतीतील सुसंस्कृतपणा म्हणून परमेश्वराने मानव जातीला निर्माण केले, त्याला जगण्यासाठी अनेक दारं खोलून त्याला स्वच्छंदी पृथ्वीतलावर सोडून दिले, आणि परमेश्वराने त्याला एवढचं सांगितले तू मनमुराद जा, दातुत्वाची जाणीव ठेऊन पशुपक्ष्यांबरोबर, नवीन मानवजातीला फक्त जगायलाच नव्हे, तर चांगले निर्माण करायला शिकव. पण काळ बदलत चालला आणि माणूस त्याच्यापेक्षाही जास्त बदलला आणि त्या बदलत्या चक्रात संस्काराची पाळमुळे आता झिरझिरी होऊन नष्ट होत चालली पण कैलासवासी दिनकर तुकाराम पवार (दादा) यांच्या छत्रछायेखाली वाढलेल्या, रुजलेल्या आणि संस्कारक्षम वातावरणात आणि संथ वाहणाऱ्या कृष्णामाईच्या सहवासातील चिंधवली ता.वाई, येथील पवार कुटुंबियांचा दातुत्वाचा वटवृक्ष आजही अनेकांना नवसंजीवनी देतोय. साधी रहाणीतील उच्च विचारसरणीतून माणुसकीचा दूरदृष्टीपणा निर्माण केला तो सत्यविजयतात्यांच्या यशस्वी वाटचालीने.

अभियंता पदानंतर तात्यांनी आपली यशस्वी व्यावसायिक वाटचाल पुढे घेऊन जात असताना माणुसकीचा वलय जपण्यासाठी नेहमीच एक पाऊल पुढे टाकताना आणि त्याच टप्प्यावर येणाऱ्या भावी पिढीने सुसंस्कृतपणा, दातुत्वाची जाणीव तसेच शैक्षणिक टप्प्यावर यशस्वी वाटचाल चोखाळली पाहिजे ही तळमळ अंगी बाळगली तरच आपण स्वता बरोबर समाज्याच्या ही कामी असावे. कारण माणुसकीचा आव आणणारी माणसं आपण सभोवताली बघतोच, पण माणुसकीला वाव देणारी सर्वगुणसंपन्न व्यक्तिमत्व आता बोटांवर मोजण्याइतपत आहेत.

पंढरपूरची वारी, शेतातील मेहनती कामे, मॅराथॉन स्पर्धा, शिक्षण यात्रा, शैक्षणिक हातभार, गडकिल्ले मोहिम, समाजहिताचे विषय किंवा जणमाणसांच्या सुख-दुःखाचा विषय असला की प्रत्येक टप्प्यावर या व्यक्तिमत्वाची हजेरी असणारच. पशुपक्षांनाही आपलसं करून त्यांनाही लळा लावणारं हे व्यक्तिमत्व जेव्हा मैदानातील मॅराथॉन जिंकलेल पदक घरी येऊन स्वर्गीय आई-वडिलांच्या फोटोला पदकांनी सर्वांगसुंदर बनवतात तिथच संस्काराची सुसंस्कृत ओळख होते.

येतात. नुकतीच हिमालयन ट्रेक यशस्वी करणारे तात्या एव्हरेस्ट बेस कॅम्पला भेट देणारे पहिले चिंधवलीकर ठरले. प्रत्येक ट्रेकर्सच्या स्वप्नातील हिमालयीन ट्रेक असतो. हिमालय म्हणजे बर्फाचे घर, आशिया खंडातील ही जगातील सर्वात उंच पर्वतरांग आहे, जी भारताला तिबेटच्या पठारापासून वेगळे करते. चीन, भारत, नेपाळ, भूतान, पाकिस्तान, अफगाणिस्तान यांसारख्या देशांमधून पसरलेली ही पर्वतरांग चंद्रकोरीच्या आकाराची अमून, माऊंट एव्हरेस्टसारखी जगातील आठ हजार मीटरपेक्षा उंच असलेली सर्व शिखरे येथे आहेत. समुद्रसपाटीपासून अठरा हजार फूट उंचीवर जाताना वातावरणाचा अनपेक्षित बदल, शारीरिक दमणूक होत असताना प्रत्येक रात्र तीस अंश वजा तापमान, ऑक्सिजन चे घटते प्रमाण आणि आकार हजार फूटानंतर ना कोणता पक्षी, प्राणी आणि न कोणत झाडं, दूरवर पसरलेला बर्फ, डोक्यावर येणारा बर्फ आणि त्यातून मार्ग करताना होणारी दमणूक तशी प्रचंड इच्छाशक्तीच्या जोरावर रेटली जाते. निसर्गाच्या मुक्त सहवासाचा आनंद घेताना त्या वातावरणाशी केलेली मैत्री न सांगता येणारी. स्वप्नातील यशस्वी हिमालयीन एव्हरेस्ट बेस कॅम्पवर पोहोचणाऱ्या तात्यांचे मन-पूर्वक अभिनंदन म्हणून चिंधवलीसाठी अभिमानास्पद बाब ठरल्याने चिंधवली ग्रामस्थांनी त्यांचा यथोचित सन्मान केलाच पण त्यांच्या हिमालयीन ट्रेक पूर्णात्वाची चित्रफित प्रत्यक्ष संचादातून सर्वांनी जाणून उमजून घेतली. अशा अद्वितीय तात्यांची वाटचाल लहानपणापासून ते मोठ्यांपर्यंत नेहमीच प्रेरणादायी ठरत आहे म्हणूनच त्यांच्या आनंददायी वाटचालीतील आनंदला सलाम...!

दिपक पवार, चिंधवली
मो. 75883 82445

पुणे विद्यापीठाच्या शिरपेचात मानाचा तुरा: शरीरसौष्ठव स्पर्धेत सुवर्णपदक

ज्योतिर्मय साहित्य
सासवड : आंध्र विद्यापीठ, विशाखापट्टणम येथे आयोजित करण्यात आलेल्या अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ शरीरसौष्ठव स्पर्धेत ६५ किलोग्रॅम वजन गटात सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ संघातील पांडुरंग भोसले ह्या शरीरसौष्ठवपटूने विविध पोजेसने आपल्या आखीव व रेखीव शरीरयष्टीचे बहारदार प्रदर्शन करीत अखिल भारतीय पातळीवर सुवर्णपदक पटकावले. सदर स्पर्धेत भारतातील २०० हून अधिक विद्यापीठांनी सहभाग घेतला होता. सासवड येथील पुणे जिल्हा शिक्षण मंडळाच्या वाधिरे महाविद्यालय येथे प्रथम वर्ष कला शाखेत शिक्षण घेत असलेला पांडुरंग भोसले हा मूळचा

कोल्हापूर येथील मंदुर गावचा रहिवासी आहे. हडपसर येथील मसल यार्ड जिममध्ये प्रशिक्षक विशाल देवकर व भिकाजी कांबळे ह्यांच्या मार्गदर्शनाखाली तो गेली ३ वर्षे सराव करीत आहे. त्याच्या यशाचे श्रेय त्याने त्यांचे आई वडील, तसेच दिवंगत उपमुख्यमंत्री अजित पवार, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडित शेळके, शारीरिक शिक्षण व क्रीडा संचालक प्रा. प्रितम ओव्हाळ यांना दिले. सदर अतुलनीय कामगिरीबद्दल त्याचे पुणे जिल्हा शिक्षण मंडळाचे उपाध्यक्ष राजेंद्र घाडगे, मानद सचिव एड.संदीप कदम, उपसचिव एल. एम. पवार, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुरेश गोसावी, प्र.कुलगुरू परग काळकर, विद्यापीठ क्रीडा संचालक डॉ. सुदाम शेळके यांनी अभिनंदन केले.

महिलांच्या पाठीशी उभे राहणे ही पुरुषांची नैतिक जबाबदारी आहे - डॉ. महानंदा दळवी

ज्योतिर्मय साहित्य
करमाड . स्त्रियांनी घर सांभाळावे व पुरुषांनी बाहेर पडून काम करावे ही तत्कालीन समाजाची गरज होती. आधुनिक काळात मात्र स्त्री पुरुषांच्या बरोबरीने सर्वच क्षेत्रात अग्रेसर असल्यामुळे आता महिलांच्या पाठीशी खंबीरपणे उभे राहणे ही पुरुषांची नैतिक जबाबदारी असल्याचे प्रतिपादन डॉ. महानंदा दळवी यांनी केले. राजीव गांधी महाविद्यालय करमाड येथे अंतर्गत तक्रार समितीच्या वतीने जागतिक महिला दिनाचे औचित्य साधून आयोजित केलेल्या एका विशेष कार्यक्रमात त्या प्रमुख मार्गदर्शक म्हणून बोलत होत्या. यावेळी त्यांनी महिला दिनाची सुरुवात कशी झाली महिला दिन साजरा करण्याची गरज का पडली याचे सविस्तर विवेचन विद्यार्थ्यांसमोर मांडले. अंतर्गत तक्रार समितीच्या वतीने यावेळी भित्तिपत्रक प्रकाशन करण्यात आले. ग्रामीण रुग्णालय करमाड येथील समुपदेशक डॉ. माया सुतार यांनी विद्यार्थ्यांना त्यांच्या आरोग्य विषयी मार्गदर्शन केले भाग्यश्री पठाडे या विद्यार्थिनीने मनोगत सादर केले समितीच्या वतीने करमाड येथील महिला सरपंच सौ. प्रमिला मुळे नवनिर्वाचित जिल्हा परिषद सदस्य साधना रवींद्र कुलकर्णी पंचायत समिती सदस्य संगीताबाई विठ्ठल कोरडे, डॉ. माया सुतार, रोहिणी जोशी यांचा संस्था सचिव श्रीमती शैलजा जोशी यांच्या हस्ते करण्यात आला. अध्यक्षीय समारोप करताना डॉ. सदाशिव एस. मुळे यांनी महाविद्यालयीन विद्यार्थिनींच्या सुखा, आरोग्य, शिक्षण इत्यादी बाबत महाविद्यालयाबरोबरच पालक ग्रामस्थ व इतर सर्वांनीच विशेष प्रयत्न करणे गरजेचे असल्याचे म्हटले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन अंतर्गत तक्रार समितीच्या प्रमुख डॉ.जयश्री पाटील यांनी केले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक व पाहण्यांचा परिचय उपप्राचार्य मनोज देवकर यांनी केला तर आभार डॉ. रमेश कचरे यांनी मानले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी डॉ. जयश्री पाटील, प्रा. मनोज देवकर यांच्यासह डॉ.ललित गोलडे नानासाहेब लावंड डॉ. अमित राजन, डॉ. योगेश शिंदे, अलका कुलकर्णी, सुनीता पारेकर, मधुकर राठोड यांनी विशेष परिश्रम घेतले यावेळी मोठ्या संख्येने प्राध्यापक, कर्मचारी व विद्यार्थी उपस्थित होते.

बँक ऑफ महाराष्ट्रने प्रगतीचा खूप मोठा पल्ला गाठला आहे - निधु सक्सेना

सामाजिक कृतज्ञता निधी सामाजिक कार्यासाठी बँक ऑफ महाराष्ट्र रिटायर्ड एम्प्लॉइज वेलफेअर ऑर्गनायझेशनच्या अखिरत समाजकार्याची २६ वर्षे यंदा ९० सामाजिक संस्थांना ३९ लाखांचा निधी समर्पण

ज्योतिर्मय साहित्य
पुणे - "शिक्षण नसल्याने नक्षलवाद फोफावला "असे मध्यप्रदेश येथील सामाजिक कार्यकर्त्या व नर्मदालयच्या भारती ठाकूर यांनी प्रतिपादन केले. भारतीय मजदूर संघाशी संलग्न असलेल्या बँक ऑफ महाराष्ट्र रिटायर्ड एम्प्लॉइज वेलफेअर ऑर्गनायझेशन द्वारा आयोजित नवी पेट येथील निवारा सभागृहात सामाजिक कृतज्ञता निधी समर्पण समारंभात प्रमुख पाहुण्या म्हणून भारती ठाकूर बोलत होत्या. "आमच्या मार्गदर्शन व्यवसायाभिमुख शिक्षण दिले जाते आणि आमचा अभ्यासक्रम आम्हीच बनवला असून गुरुकुल पद्धतीने शिक्षण दिले जाते. पाठांतरावर भर दिला जातो असे प्रतिपादन त्यांनी केले".

बँकेचे व्यवस्थापकीय संचालक व मुख्य कार्यकारी अधिकारी निधु सक्सेना ह्यांनी यावेळी आपले विचार मांडले. ते असे म्हणाले, " बँक ऑफ महाराष्ट्रने प्रगतीचा खूप मोठा पल्ला गाठला आहे आणि बँक येत्या दोन ते तीन वर्षांत अजून प्रगतीची वरची श्रेणी मिळवायचा प्रयत्न करीत आहे." सेवानिवृत्त बँक कर्मचाऱ्यांची "बोमरेओ" संघटना करीत असलेल्या कार्यची प्रेरणा घेऊन बँक देखील सामाजिक जबाबदारी म्हणून असे उपक्रम कार्याचा विचार करत आहे" असे निधु म्हणाले. "गुणवत्ता आणि ग्राहक सेवा यामध्ये काही तडजोडी न करता उत्कृष्ट सेवा द्यायचा महाराष्ट्र बँकेचा प्रयत्न असल्याचे त्यांनी आवर्जून सांगितले". या कार्यक्रमास संघटनेचे संस्थापक बाळासाहेब फडणवीस, नारायण अचलरेकर, मोहन घोळवे, भास्कर माणकेश्वर, डॉ सुनील देशपांडे, ह्यांची मुख्य उपस्थिती होती. प्रारंभी भारती ठाकूर यांचा परिचय सुलभा कुलकर्णी ह्यांनी तर बँकेचे कार्यकारी संचालक व व्यवस्थापकीय संचालक निधु सक्सेना यांचा परिचय डॉ सुनील देशपांडे ह्यांनी करून दिला. "सामाजिक बांधिलकीच्या भावनेतून समाजातील उपेक्षित, दिव्यांग, गतिमंद, कृषी, आरोग्य, क्रीडा, पर्यावरण, गो-सेवा, शैक्षणिक आदि सामाजिक सेवा क्षेत्रातील काम करणाऱ्या संस्थांना व व्यक्तींना ह्या संघटनेच्या सदस्यांनी स्वतः निधी गोळा करून आतापर्यंत तीन कोटी रुपयांची मदत केली असल्याचे" महासचिव नारायण अचलरेकर ह्यांनी ह्यावेळी सांगितले. पदश्री डॉ सुनीता गोडबोले यांच्या बस्तर येथील वनवासी बांधवांसाठी केलेल्या वैद्यकीय सेवेबद्दल व केंद्र सरकारने पदश्री पुरस्कार घोषित झाल्याबद्दल विशेष सत्कार करण्यात आला. ह्याप्रसंगी रौप्यहोस्तवी स्मरणिकासाठी विशेष योगदान देणाऱ्या डॉ चंद्रशेखर बारगजे, माधव लेले व मधुसूदन निमकर यांचा प्रमुख पाहुण्यांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला. नव्वद संस्थांना यावेळी रु.३९ लाखांचा निधी समर्पण करण्यात आला. कार्यक्रमाच्या सुरुवातीस सूर्यकांत सोनसळे ह्यांनी श्रमिक गीत गाविले. प्रास्ताविक संघटनेचे कार्याध्यक्ष भास्कर माणकेश्वर यांनी केले. बाळासाहेब फडणवीस यांनी भारती ठाकूर यांचे शाल व पुष्पगुच्छ देऊन स्वागत केले. तर मोहन घोळवे यांनी निधु सक्सेना यांचे शाल व पुष्पगुच्छ देऊन स्वागत केले. या प्रसंगी मधुकर शिधये यांनी उत्कृष्ट "शंख-नाद" सादर केल्याने कार्यक्रमांमध्ये मंगलमय वातावरण निर्माण झाले होते. भारती ठाकूर यांचा परिचय सुलभा कुलकर्णी ह्यांनी करून दिला. सानिका खोपकर यांनी आभार मानले. या कार्यक्रमास संपूर्ण भारतातून बँक ऑफ महाराष्ट्रचे निवृत्त उच्चपदस्थ, कर्मचारी, अधिकारी, महिला मोठ्या संख्येने उपस्थित होत्या.